

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สว.) หมายเลข ๔๐๙ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา เกียกกาย

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายสุภชัย สมเจริญ	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	กรรมการ
๓. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	กรรมการ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	กรรมการ
๕. นายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. พลตำรวจเอก ปิณฑุยา มาเม่น	กรรมการที่ปรึกษา
๘. นางสาวศศิธร ศรีสุจริต	กรรมการที่ปรึกษา
๙. รองเลขาธิการวุฒิสภาหรือที่ปรึกษา ที่เลขาธิการวุฒิสภามอบหมาย (นายพีระพจน์ รัตนมาลี)	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ (นางสาวชลธิชา มีแสง)	กรรมการและเลขานุการ
๑๑. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและข้อมูล (นายประธาน ทิพยกะลิน)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ลาการประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์นิสตาร์ เวชยานนท์	กรรมการ
๒. ศาสตราจารย์นรินทร์ เศรษฐบุตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. นายวิฑูรย์ สิมะโชคดี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. นายนันท ฝาสุข	กรรมการที่ปรึกษา

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการ ได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ การเปลี่ยนแปลงรองเลขาธิการวุฒิสภาที่กำกับดูแลสำนักวิชาการ

ตามระเบียบวุฒิสภาว่าด้วยการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้รองเลขาธิการวุฒิสภาที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาการ เป็นกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ทั้งนี้ ประธานวุฒิสภาได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๒๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง บรรจุข้าราชการรัฐสภาสามัญ โดยแต่งตั้งนายพีระพจน์ รัตนมาลี ที่ปรึกษา ด้านระบบงานนิติบัญญัติ เป็นรองเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบกับเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีคำสั่งสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ที่ ๒๖๒๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้มีหน้าที่ช่วยเลขาธิการ วุฒิสภาบริหารราชการ โดยควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักวิชาการ และมีผล ทำให้ นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา เข้ารับหน้าที่เป็นกรรมการวิจัยและพัฒนาของ วุฒิสภา แทน ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริยญา ประสพสุข รองเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งพ้นจากการกำกับดูแล สำนักวิชาการ

ประธานกรรมการได้กล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีต่อนายพีระพจน์ รัตนมาลี ที่ได้รับตำแหน่งรองเลขาธิการวุฒิสภา และทำหน้าที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการวิจัยฯ ในครั้งนี้ด้วย

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๒ รายงานผลการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการจัดทำ โครงการเพื่อยื่นคำของบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในกลุ่มทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน (Fundamental Fund) ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศ การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (NRIIS) เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกว.) กลับกรองคำของบประมาณเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สว.) พิจารณา ตามหลักเกณฑ์ นั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รับมติมาดำเนินการ โดยจัดทำคำของบประมาณด้านการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย คิดเป็นวงเงิน งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๑๐๘,๐๐๐ บาท (สามล้านหนึ่งแสนแปดพันบาทถ้วน) โดยสำนักงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้มีหนังสือ ที่ อว ๖๓๐๙.๒.๒/๔๓๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การจัดทำรายละเอียดคำของบประมาณของหน่วยงานกลุ่ม Fundamental Fund ชั้นกลั่นกรองคำขอของงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เรียน เลขาธิการวุฒิสภา แจ้งว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) ได้พิจารณาคำขอของงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และมีมติเสนอตั้งงบประมาณเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในวงเงินจำนวน ๑,๘๒๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านแปดแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยเป็นส่วนหนึ่งของคำขอของงบประมาณของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงบประมาณในลำดับต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงคำขอของงบประมาณและข้อเสนอโครงการวิจัยให้เป็นไปตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับการเสนอตั้ง ๑,๘๒๕,๐๐๐ บาท เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงบประมาณ ในขั้นนี้ ประกอบด้วย ๒ โครงการ คือ ๑) บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในการติดตามการบังคับใช้กฎหมายและการปรับปรุงกฎหมาย และ ๒) ผลการบังคับใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญกับบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา ทั้งนี้ เลขาธิการวุฒิสภาได้พิจารณาเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความเห็นและข้อสังเกตว่า เห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ สอบถามไปยังคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในส่วนงบประมาณด้านการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ได้รับจัดสรรจำนวน ๑,๘๒๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านแปดแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ว่าสามารถนำไปใช้กับโครงการหรือกิจกรรมใดได้บ้าง แต่ละกิจกรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา มีมติรับรองบันทึกการประชุมฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดยมีสาระดังนี้

ให้เพิ่มเติมถ้อยคำในหน้า ๙ หัวข้อโครงการวิจัยที่เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณทั้งสามหัวข้อให้ชัดเจน ดังนี้

๑. เรื่อง บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในการติดตามการบังคับใช้กฎหมายและการปรับปรุงกฎหมาย

๒. เรื่อง ผลการบังคับใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญกับบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา

๓. เรื่อง บทบาทหน้าที่ของวุฒิสภาในการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง (ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ พิจารณาการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้รับทราบผลการประชุมหารือการดำเนินงานด้านการวิจัยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยการจัดการสัมมนากลุ่มย่อย (Forum) ในหัวข้อ Corruption Index รายละเอียดปรากฏตามบันทึกการประชุม นั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประชุมหารือร่วมกับผู้ประสานงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ข้อสรุปเห็นควรจัดสัมมนากลุ่มย่อยในรูปโครงการ เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย) “มองการคอร์รัปชันผ่านดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน” โดยเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี ชัยวัฒน์ จากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการวิจัย ณ อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) พร้อมทั้งเรียนเชิญนางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา เข้าร่วมดำเนินรายการ และจะจัดทำการประชาสัมพันธ์เรียนเชิญสมาชิกวุฒิสภาผู้สนใจเข้าร่วมรับฟัง

ในการนี้ สำนักวิชาการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ จึงเห็นสมควรนำเรื่องสัมมนาดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อจะได้ดำเนินการประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว พร้อมทั้งได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมฯ ดังนี้

ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ กรรมการ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ในช่วงเช้าของวันจันทร์ ก่อนการประชุมวุฒิสภา และควรมีการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ชาติ หรือด้านอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์น้ำ งานวิจัยเกี่ยวกับด้าน SCG หรือเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการพิจารณาศึกษาของสมาชิกวุฒิสภาได้ ดังนั้น ฝ่ายเลขานุการควรกำหนดตารางกิจกรรมเรื่อง/ประเด็นที่จะนำเสนอทั้งของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา และคณะกรรมการวิชาการของวุฒิสภา ให้ชัดเจนแน่นอน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกวุฒิสภาได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ประเด็นเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน เนื่องจาก นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา รองประธานคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ได้มีการศึกษาติดตามในเรื่องนี้มาโดยตลอด จึงเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับปัจจุบัน ได้มีการแก้ไขแผนปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จากเดิม ๑๒ ด้าน เพิ่มเป็น ๑๓ ด้าน เป็นกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนรวมทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม โดยมอบหมายหน่วยงานหลัก ๓๖ แห่ง และมีกฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศจำนวน ๔๕ ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับวางแผนงาน/กิจกรรมให้เป็นที่น่าสนใจได้ดียิ่งขึ้น

นายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ดังกล่าว และเห็นควรให้นำ ๒๗ ประเด็นที่ได้จากความต้องการของวุฒิสภาและคณะกรรมการ ทั้ง ๒๗ ประเด็น ใช้ประกอบการพิจารณาการจัดกิจกรรมด้วย โดยจัดลำดับความสำคัญและความน่าสนใจทั้งประเด็นวิจัยหรือประเด็นที่ได้จากความต้องการให้ดี จัดทำเป็นตารางการจัดกิจกรรม กำหนดวันและเวลาให้ชัดเจน และดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ น่าจะได้รับความสนใจจากสมาชิกวุฒิสภามากขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรต้องเลือกประเด็นที่สมาชิกวุฒิสภาให้ความสนใจ เพราะอยู่ในฐานะ Supply Side โดยเห็นว่าควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายใน ๒ ประเด็น ได้แก่

๑. กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ ตามหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา หรือกฎหมายอื่นที่สำคัญ หรือน่าสนใจ ตัวอย่างเช่นที่ผ่านมา คือ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดฐานทำให้แท้งลูก) การจัดสัมมนาที่เกิดขึ้นทำให้สมาชิกวุฒิสภาได้รับความรู้ มีข้อมูลนำไปประกอบการอภิปรายได้ ถือได้ว่าวุฒิสภาทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกวุฒิสภา

๒. ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและบรรจกระเปียบวาระเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภา โดยอาจเลือกร่างกฎหมายที่สำคัญ และเป็นประเด็นที่น่าสนใจ

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมดังกล่าว ต้องมีการจัดสลับกับของคณะกรรมการวิชาการของวุฒิสภา ดังนั้น ต้องจัดทำตารางกิจกรรมให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้รับทราบโดยทั่วถึง เชื่อว่าสมาชิกวุฒิสภาต้องให้ความสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแน่นอน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวสรุปว่า จากการประชุมวุฒิสภาเรื่องร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดฐานทำให้แท้งลูก) ที่สมาชิกวุฒิสภาได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางนั้น ได้รับการชื่นชมว่าทำหน้าที่ของวุฒิสภาในการกลั่นกรองกฎหมายได้เป็นอย่างดี มีการอภิปรายครอบคลุมในทุกด้าน เป็นเหตุเป็นผล จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ในช่วงเช้าของวันจันทร์ก่อนประชุมวุฒิสภา และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการประสานกับนายจเด็จ อินสว่าง สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานอนุกรรมการเสริมสร้างความรู้ในวงงานนิติบัญญัติได้รับทราบ และจัดทำตารางกิจกรรมเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน หากดำเนินการเสร็จ ให้จัดส่งผ่าน Application Line เพื่อให้กรรมการได้พิจารณาในเบื้องต้น ก่อนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกวุฒิสภาได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน

มติที่ประชุม : เห็นชอบการจัดกิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” ภายใต้วรรณมรื้อระหว่างสำนักงานฯ กับ สกสว. โดยจัดขึ้นในนามของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ในช่วงวันจันทร์ เช่นเดียวกับ การจัดกิจกรรม Morning Talk ของคณะกรรมการวิชาการ โดยให้ฝ่ายเลขานุการรับไปประสานความพร้อมในการจัดกิจกรรมกับ สกสว. และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเสนอที่ประชุมพิจารณาต่อไป

๔.๒ พิจารณาแผนและกิจกรรมดำเนินงานของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณากำหนดกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ รวมทั้งแผนและกิจกรรมดำเนินงานของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้มีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภาในภาพรวมตามกรอบระยะเวลาในงบประมาณ และจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนนั้น

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา (พ.ศ. ๒๕๖๔) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ในเบื้องต้น เสร็จเรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว พร้อมทั้งได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อแผน และกิจกรรมฯ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นว่า แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีทั้งหมด ๑๑ โครงการ งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรร จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท มีเพียง ๒ โครงการเท่านั้น ที่ได้ใช้งบประมาณดังกล่าว คือ โครงการ เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา กับเครือข่ายภายในประเทศ ได้รับจัดสรร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท และโครงการนำเสนอผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในกระบวนการนิติบัญญัติ ได้รับจัดสรร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท นอกเหนือจากนั้นเป็นโครงการที่ใช้งบประจำของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาในการดำเนินงาน ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน และลด ความทับซ้อนในการใช้จ่ายงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ร่างแผนงานทั้ง ๒ ฉบับ ได้แก่ (ร่าง) แผนปฏิบัติงาน ด้านการวิจัยและพัฒนาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๗) เรื่อง “แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ทั้ง ๕ แผนงาน” และ (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัย และพัฒนาของวุฒิสภา (พ.ศ. ๒๕๖๔) มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เห็นควรให้ปรับปรุงถ้อยคำในส่วนของ “แนวทางการพัฒนา” ให้กระชับ ชัดเจน และสื่อสารเข้าใจง่าย ดังนี้ ๑. ยกระดับการทำงาน เพื่อความคุ้มค่า ๒. พัฒนาศักยภาพของบุคลากร ๓. แสวงหาความร่วมมือกับภายนอก ๔. สนับสนุนให้มีการใช้งานวิจัยและวิชาการเพื่อประโยชน์ในกระบวนการนิติบัญญัติ และ ๕. เผยแพร่สู่สาธารณชน ในวงกว้าง โดยให้ฝ่ายเลขานุการปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสม

นายพีระพจน์ รัตนมาลี กรรมการ ได้เสนอความเห็น ว่า ขอนำกิจกรรม การจัดประชุม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” เพิ่มเติมไว้ใน (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ (พ.ศ. ๒๕๖๔) เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการจัดตลอดทั้งปีงบประมาณ ๒๕๖๔

นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าเห็นควร ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงถ้อยคำใน (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๗) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ให้สอดคล้องตรงกัน รวมทั้ง ให้ดำเนินการปรับกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่มเติมด้วย และจัดทำเป็น ภาควงกต่อท้ายเพื่อความชัดเจนต่อการติดตามผล

สำหรับ (ร่าง) แผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๗) เห็นควรให้ชะลอการพิจารณาออกไปก่อน โดยให้นำผลที่ได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มาประมวล วิเคราะห์เพื่อจัดเตรียมทำคำเสนอของงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาให้มีความเหมาะสม และ สอดรับกับความจำเป็นของวุฒิสภาต่อไป และนำเสนอที่ประชุมก่อนการจัดทำงบประมาณด้านการวิจัย และพัฒนาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จากนั้นที่ประชุมได้มีการหารือและแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการได้มาซึ่งงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาของรัฐสภา โดยมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นสรุปได้ ดังนี้

รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ที่ผ่านมาในการเสนอของบประมาณด้านการวิจัยฝ่ายนิติบัญญัติไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของรัฐสภา เห็นควรให้ฝ่ายนิติบัญญัติเสนอของบประมาณด้านการวิจัย โดยตรงจากรัฐบาล โดยไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองจากหน่วยงานของฝ่ายบริหาร โดยแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ฝ่ายนิติบัญญัติจำเป็นต้องมีงบประมาณด้านการวิจัย ต้องมีงานวิจัย งานวิชาการเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานให้กับฝ่ายนิติบัญญัติในการทำปฏิบัติการกิจหน้าที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐสภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นว่า หลักสำคัญของการทำงานของสามเสาหลักของอำนาจอริปไตย คือต้องมีความเป็นอิสระ หากการเสนอของบประมาณต้องผ่านการอนุมัติเห็นชอบจากหน่วยงานของฝ่ายบริหาร เป็นเรื่องที่ต้องพึงระวังเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมาย กฎระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายนิติบัญญัติ

สำหรับงบประมาณด้านการวิจัย เห็นด้วยว่าฝ่ายนิติบัญญัติจำเป็นต้องมี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบัน และเห็นควรที่จะให้เสนอขอจากรัฐบาลโดยตรงตามความจำเป็นและเหมาะสม ส่วนงบประมาณด้านการวิจัยของฝ่ายบริหารก็เป็นหน้าที่ของหน่วยงานฝ่ายบริหารที่จะดำเนินการกลั่นกรองด้วยตนเอง

ในต่างประเทศการพิจารณางบประมาณหลายประเทศจะมีหน่วยงานวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา (PBO) ที่เป็นรูปธรรมที่ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) มีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ ตรวจสอบการใช้เงินประมาณของฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้รัฐสภาได้มีข้อมูลประกอบการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยใช้ระบบรัฐสภาแบบอังกฤษ คือ นายกรัฐมนตรีได้รับการเลือกจากรัฐสภาด้วยเสียงข้างมาก อำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติจึงมีความแนบแน่นกัน และไม่ค่อยขัดแย้งกัน ต่างจากระบบประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกโดยตรง ซึ่งการทำหน้าที่ของผู้แทนในรัฐสภาอาจจะเห็นต่างจากฝ่ายบริหาร การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร หากสมาชิกรัฐสภาไม่สามารถยกข้อมูลและการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียได้ดีพอ ก็จะไม่สามรถโน้มน้าวให้เสียงข้างมากในรัฐสภาเห็นคล้อยตามได้ ทำให้รัฐบาลอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบในการผลักดันการใช้จ่ายงบประมาณให้ผ่านรัฐสภา เนื่องจากฝ่ายบริหารได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลและการวิเคราะห์ด้านการคลังจากหน่วยงานในสังกัดจำนวนมาก เช่น สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง และหน่วยงานอื่น ๆ ในขณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสมาชิกรัฐสภาต้องศึกษาและวิเคราะห์งบประมาณด้วยตนเองหรือใช้ทีมงานขนาดเล็กของตนเองซึ่งไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์งบประมาณและไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล

งบประมาณที่จำเป็นได้ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงควรมีเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance) หรือหน่วยงานวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา (PBO) เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถของสมาชิกรัฐสภาในการวิเคราะห์งบประมาณและการคลังของประเทศ

สำหรับหน่วยวิเคราะห์งบประมาณ ที่ได้รับการยอมรับและถือเป็นต้นแบบสำหรับประเทศต่าง ๆ คือ Congressional Budget Office (CBO) ของรัฐสภาอเมริกัน และสำนักงานงบประมาณรัฐสภาแห่งชาติของสาธารณรัฐเกาหลี (NABO) จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติที่จะต้องผลักดันให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน PBO เหมือนกับนานาประเทศ ต่อไป

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในช่วงเวลาที่ทำหน้าที่เป็น รองประธานคณะกรรมการประสานงาน ๓ ฝ่าย ระหว่างรัฐบาล สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีความพยายามที่จะเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา (PBO) ขึ้น แต่หลายฝ่ายไม่เห็นด้วย จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากที่จะถูกจัดตั้งขึ้น

พลตำรวจเอก ปัญญา มาเม่น กรรมการที่ปรึกษา ได้แสดงความคิดเห็นว่า ขณะนี้ ก.ร.ได้พิจารณาในการยกฐานะสำนักงานงบประมาณของรัฐสภาเป็นหน่วยงานระดับสำนัก สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และปัจจุบันมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จำนวน ๓๔ อัตรา คาดว่า จะได้มีประกาศรัฐสภาแจ้งอย่างเป็นทางการต่อไป

นายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในเรื่องสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้าได้มีการศึกษาวิจัย และเสนอผลการศึกษาต่อรัฐบาลเพื่อขอจัดตั้งหน่วยงานวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา (PBO) ขึ้น แต่ไม่ผ่านความเห็นชอบ และนำไปสู่การจัดตั้งเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผิดไปจากเจตนารมณ์ในการจัดตั้ง PBO ของต่างประเทศ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ กรรมการ ได้แสดงความคิดเห็นสรุปได้ว่า ฝ่ายเลขานุการควรรศึกษาพระราชบัญญัติทั้ง ๑๐ ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ ด้านงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดทำข้อเสนอของงบประมาณด้านการวิจัยของสภานิติบัญญัติในอนาคต

สำหรับการบริหารจัดการด้านงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งกำหนดให้รัฐบาลได้ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เป็นผู้พิจารณากลับกรองผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นั้น ทำให้รัฐสภาไม่อิสระในด้านบริหารจัดการงานวิจัย เนื่องจากข้อจำกัดของกฎหมาย ที่กำหนดให้การขอรับการจัดสรรงบประมาณการวิจัยต้องเสนอของงบประมาณผ่านกองทุน ววน. เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป ซึ่งน่าจะไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง เพราะรัฐสภาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีภารกิจหน้าที่สำคัญหลายประการ งานวิจัยและงานทางวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สมาชิกรัฐสภาต้องการนำมาใช้ประกอบการพิจารณาศึกษาตามภารกิจหน้าที่ที่มีอยู่ ดังนั้น รัฐสภาจึงควรมีอิสระด้านงบประมาณ โดยอาจจะเสนอขอ

งบประมาณจากรัฐบาลโดยตรง ไม่ต้องผ่านหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีความเข้มแข็งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวรัฐสภาต้องมีหน่วยงานสนับสนุนงานด้านวิจัยและวิชาการ สามารถทำวิจัยเองได้ มีสถานที่แน่นอน รวมทั้ง ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาห้องสมุดรัฐสภาให้เป็น E-Library หรือ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นแหล่งความรู้เพื่อให้บริการได้ตลอดเวลา เช่น หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) หรือห้องสมุดอื่น ๆ ของต่างประเทศ

นางสาวชลธิชา มีแสง กรรมการและเลขานุการ ได้นำเรียนต่อที่ประชุมว่า ในวันศุกร์ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๖.๐๐ นาฬิกา จะมีการจัดประชุมเวที สกสว. (TSRI Public Policy Forum) ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เรื่อง “พิเคราะห์ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัย และนวัตกรรม” ซึ่งเป็นการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ Zoom จัดโดย สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงาน สวทช. และอาจารย์จากมหาวิทยาลัย มาเป็นผู้ให้ข้อคิดเห็นในการประชุมดังกล่าว ซึ่งฝ่ายเลขานุการ จะได้เข้าร่วมการประชุมและจัดทำสรุปผลเพื่อเผยแพร่ให้สมาชิกวุฒิสภาได้รับทราบต่อไป

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการ ได้สรุปว่า เรื่องข้อจำกัดของการของงบประมาณด้านการวิจัยของวุฒิสภานั้น ได้นำกราบเรียนประธานวุฒิสภาให้ได้รับทราบแล้ว เพราะงานวิจัยเป็นเรื่องที่สำคัญของรัฐสภา ถ้าหากสมาชิกวุฒิสภาไม่มีข้อมูล ไม่มีความรู้ อาจจะทำให้ การพิจารณากลับกรองกฎหมายเกิดความไม่รอบคอบขึ้นได้ มีข้อบกพร่องได้ นอกจากนี้ รัฐสภายังมี หน้าที่ต้องติดตามประเมินผลว่ากฎหมายที่ออกบังคับใช้มีผลกระทบอย่างไรบ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จำเป็นต้อง มีงานวิจัยมารองรับ เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ดังนั้น จึงต้องช่วยกันผลักดันให้รัฐบาลจัดสรร งบประมาณให้ฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง โดยแยกออกจาก สกสว. ที่มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณด้านการวิจัย ให้แก่หน่วยงานภาครัฐด้วยกันเท่านั้น

มติที่ประชุม :

๑. เห็นชอบแผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาของวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้ปรับปรุง ถ้อยคำในส่วนแนวทางการพัฒนาให้กระชับ และสื่อสารเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น และปรับเพิ่มกิจกรรม การจัดประชุม “เรื่องเล่าเข้าประเด็น (วิจัย)” เพิ่มเติมลงในแผนงานด้วย

๒. สำหรับแผนปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ให้นำไปปรับปรุง และนำเสนอที่ประชุมก่อนการจัดทำงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในโอกาสต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

- พิจารณากำหนดวัน เวลา ในการประชุมของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา
ของวุฒิสภา

ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้มีการประชุมคณะกรรมการวิจัยฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สว.)
หมายเลข ๔๐๙ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา เกียกกาย

ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๑๕ นาฬิกา

นางสาวเรไร ลำเจียก วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวมัทยา ศรีพนา วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายประธาน ทิพย์กะลิน ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและข้อมูล

นางสาวชลธิชา มีแสง ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม